

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 212.339 van 31 maart 2011
in de zaken A. 155.522/XII-4255
A. 162.515/XII-4454
A. 175.588/XII-4831**

In zake: de NV ELIA ASSET
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tangui Vandenput en Patrik De Maeyer
kantoor houdend te 1160 Brussel
Tedescolaan 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de GEMEENTE SCHELLE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Hugo Sebreghs
kantoor houdende te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de beroepen

1. Het beroep met nr. A. 155.522/XII-4255, ingesteld op 9 september 2004, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van 29 april 2004 van de gemeenteraad van Schelle houdende invoering van een belasting op dragende verticale constructies en zendmasten voor het dienstjaar 2004.

Het beroep met nr. A. 162.515/XII-4454, ingesteld op 12 mei 2005, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van 23 december 2004 van de gemeenteraad van Schelle houdende invoering van een belasting op dragende verticale constructies en zendmasten voor het dienstjaar 2005.

Het beroep met nr. A. 175.588/XII-4831, ingesteld op 4 augustus 2006, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van 23 maart 2006 van de gemeenteraad van Schelle houdende invoering van een belasting op dragende verticale constructies en zendmasten voor het dienstjaar 2006.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arresten nrs. 192.141, 192.143 en 192.144 van 2 april 2009 zijn in de drie zaken de debatten heropend en is het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat gelast met een aanvullend onderzoek.

Auditeur Patricia De Somere heeft een aanvullend verslag over de drie zaken opgesteld.

De verzoekster en de verwerende partij hebben in de drie zaken een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 oktober 2010.

Staatsraad Johan Lust heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Patrik De Maeyer, die verschijnt voor de verzoekster, en advocaat Jo Van Lommel, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Patricia De Somere heeft in de drie zaken een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 8 november 2000 keurt de gemeenteraad van Schelle voor het dienstjaar 2001 een belasting op hoogspanningspylonen goed. In de considerans wordt vermeld :

“Gelet op de aanwezigheid van de elektriciteitscentrale ‘L’Interescaut’ op het grondgebied van de gemeente;
Overwegende dat de activiteiten van deze elektriciteitscentrale worden stopgezet;
Overwegende dat de sluiting van dit bedrijf een aanzienlijke invloed zal hebben op de financiële toestand van de gemeente, voornamelijk vanwege de

verminderde inkomsten uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing en de belasting op drijfkracht;
Overwegende dat aan de centrale een aantal hoogspanningspylonen zijn verbonden, die verspreid zijn over het grondgebied van de gemeente;
Overwegende dat de functionaliteit van deze pylonen wordt gereduceerd door de sluiting van de centrale;
Gelet op de algemene tendens tot het ondergronds brengen van nutsleidingen;
Overwegende dat het ondergronds brengen van de hoogspanningsleidingen een volwaardig alternatief betekent voor de hoogspanningspylonen;
Overwegende dat hoogspanningspylonen als infrastructuur voor het transport van elektriciteit vervangbaar zijn en hun aanwezigheid een uitdovend karakter dient te hebben;
Overwegende dat zij bovendien een ernstige vorm betekenen van visuele vervuiling wegens het doorbreken van de vrije open ruimte;
Overwegende dat open ruimte gevrijwaard dient te worden zodanig dat zij actief en passief bijdraagt tot het welzijn van de avifauna”.

Het belastingreglement wordt op 28 december 2000 door de gemeenteraad ingetrokken, ten gevolge van “de telefonische mededeling van de toezichthoudende overheid dat het gelijkheidsbeginsel geschonden wordt door de belasting enkel van toepassing te verklaren op hoogspanningspylonen”.

Eveneens op 28 december 2000 voert de gemeenteraad, met een verwijzing naar “de financiële toestand van de gemeente”, voor het dienstjaar 2001 een belasting op pylonen in. De belasting is verschuldigd door de eigenaar van een pyloon, met een hoogte van minimaal twintig meter boven het maaiveld, die zich op het grondgebied van de gemeente bevindt. Ze bedraagt 50.000 frank of 1.239,47 euro per pyloon.

Bij arrest nr. 185.385 van 14 juli 2008 wordt het beroep tot nietigverklaring door verzoekster ingesteld tegen dit belastingreglement verworpen.

3.2. Op 29 april 2004 keurt de gemeenteraad voor het dienstjaar 2004 een belasting goed op dragende verticale constructies en zendmasten met een hoogte van minimaal twintig meter boven het maaiveld, die zich op het grondgebied van de gemeente bevinden. De belasting wordt vastgesteld op 1.250 euro per jaar per verticale constructie of zendmast en is verschuldigd door de eigenaar ervan.

Dit is de bestreden beslissing in de zaak gekend onder het rolnummer 155.522/XII-4255.

3.3. Op 23 december 2004 keurt de gemeenteraad eenzelfde belastingreglement voor het dienstjaar 2005 goed. De belasting wordt eveneens vastgesteld op 1250 euro per jaar per verticale constructie of zendmast.

Het is de bestreden beslissing in de zaak gekend onder het rolnummer 162.515/XII-4454.

3.4. Op 23 maart 2006 keurt de gemeenteraad voor het dienstjaar 2006 nogmaals eenzelfde belasting, tegen hetzelfde tarief, goed.

Het is de bestreden beslissing in de zaak gekend onder het rolnummer 175.588/XII-4831.

IV. Samenhang

4. De bestreden beslissingen vestigen eenzelfde belasting voor de achtereenvolgende dienstjaren 2004, 2005 en 2006. In de verzoekschriften tot nietigverklaring ervan worden dezelfde middelen aangevoerd. Het is in het belang van een goede rechtsbedeling dat de beroepen worden gevoegd.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

5. Verzoekster leidt, in de drie beroepen, een eerste middel af uit de schending van de materiële-motiveringsplicht, het redelijkheids-, het evenredigheids- en het rechtszekerheidsbeginsel, uit de kennelijke dwaling inzake de beoordeling van de bestaande toestand en uit de manifeste beoordelingsverging, “[d]oordat het bestreden gemeentelijk reglement [...] na de stopzetting van de activiteiten van de centrale ‘Interescout’ een belasting invoert van 1.250 EUR per verticale constructie en zendmast gelegen op het grondgebied van de gemeente Schelle, klaarblijkelijk omwille van de uit de stopzetting voortvloeiende vermindering van de gemeentelijke fiscale opbrengsten, voorheen betaald door een onderneming die nauw met verzoekende partij verbonden is, zonder dat daarvoor rechtens aanvaardbare en op zijn minst afdoende motieven kunnen worden voor

teruggevonden in de beslissing zelf, noch in de handelingen die aan de beslissing ten grondslag liggen”.

Toegelicht wordt, in essentie, dat de bestaansreden van de belasting er kennelijk in bestaat “om de fiscale inkomsten intact te houden die hun bestaansreden hebben verloren sinds de sluiting van de centrale van Schelle”, dat het rechtens onaanvaardbaar is de fiscale bevoegdheid van de gemeente aan te wenden teneinde slechts één welbepaalde onderneming “op één welbepaald belastingsniveau te handhaven”, dat de nieuwe belasting niet uit een stelselmatig en doordacht beleid voortvloeit, maar uit een toevallige en eenmalige gebeurtenis, dat de overheid geacht wordt zijn uitgaven “op een redelijke manier te verspreiden over de hele bevolking”, dat gezien de centrale, ook al is de activiteit ervan stopgezet, wel materieel blijft bestaan met eenzelfde kadastraal inkomen, zodat nog onroerende voorheffing verschuldigd zal zijn, en dat niet kan worden uitgemaakt hoe de financiële toestand van verwerende partij zich voordoet.

6. In de memorie van wederantwoord, in de drie zaken, heet het dat er twee motieven aan de belasting ten grondslag liggen: een fiscaal en een niet-fiscaal. Het laatste heeft betrekking op de bescherming van het milieu of de compensatie van gebeurlijke hinder. Die doelstellingen kunnen geen redelijk en aanvaardbaar motief vormen: het zal tot een opbod van belastingen leiden door de verschillende gemeenten, met dramatische gevolgen voor de elektriciteitsprijs; als alle gemeenten een gelijkaardige belasting invoeren, zal het resultaat voor verzoekster volledig neutraal zijn en zal er geen enkele reden zijn om zich erdoor te laten beïnvloeden. Wat het fiscale motief betreft is er geen redelijke en evenredige verantwoording “voor het feit dat alleen de eigenaars van zendmasten en verticale dragende constructies volledig dienen op te draaien voor de vermindering van de fiscale opbrengsten en/of de vermeerdering van de uitgaven van de gemeente Schelle”.

7. In de respectieve laatste memories betoogt verzoekster nog dat verwerende partij niet de fiscale compensatie van een bijkomende kost ten gevolge van landschapshinder nastreeft, maar de handhaving van een geldelijke opbrengst na de sluiting van de centrale van Schelle. Als verwerende partij het heeft over de visuele vervuiling, dan is het niet om hieruit bijkomende kosten ten laste van de gemeente af te leiden, maar om vast te stellen dat het gelet op de vermeende vermindering van de functionaliteit van de pylonen aangewezen is de nutsleidingen

ondergronds te brengen. In rechte is, volgens verzoekster, de centrale vraag of verwerende partij aanneembaar maakt dat de belasting en het gevorderde bedrag ervan een verantwoording vindt in de kost die de dragende verticale constructies voor de gemeente veroorzaken. Haars inziens zijn de pylonen van cruciaal belang voor het algemeen belang, zijn ze nodig en nuttig, veroorzaken ze geen kosten maar een meerwaarde, hebben ze steeds bestaan, zijn ze de normale manier om elektrische energie te vervoeren; ze kunnen bezwaarlijk een kost uitmaken voor de gemeenschap aangezien ze een normaal en onvermijdelijk verschijnsel uitmaken.

Beoordeling

8. Een belastingreglement moet net als elke andere administratieve rechtshandeling op deugdelijke motieven berusten. Die motieven moeten inzonderheid doen blijken van het doel van de belasting.

Aangezien evenwel het reglement niet formeel gemotiveerd moet zijn, volstaat het dat de motieven die tot het nemen van de beslissing hebben aangezet, kunnen worden opgemaakt uit het dossier dat bij de administratieve voorbereiding van het belastingreglement werd aangelegd.

9. Te dezen betoogt verzoekster terecht dat bij de beoordeling van de motieven en het doel van de bestreden belastingen niet mag worden voorbijgegaan aan het belastingreglement van 8 november 2000:

“Tenzij bepaalde bewoordingen van het aangevochten reglement of andere juridische (of feitelijke) elementen laten blijken dat de verwerende partij een ander doel of andere doelstellingen heeft willen nastreven, maakt het eerste reglement een ideaal officieel document uit om de door de verwerende partij nagestreefde doelstellingen te bepalen”.

Anders dan verzoekster echter meent, volgt daaruit niet dat verwerende partij ervan verdacht moet worden met de belastingen de pylonen te willen “verbannen [...] naar de zogezegd lelijke verstedelijkte gebieden, om hun eigen lokale belangen als exclusief voorop te stellen” en verzoekster ertoe aan te zetten “tot het ondergronds brengen van de nutsleidingen”. Het ware immers verkeerd zich op de belasting van 8 november 2000 blind te staren. De belasting is ingetrokken en vervangen geworden door het belastingreglement van 28 december 2000.

Zoals de Raad van State in zijn arrest nr. 185.385 van 14 juli 2008, *sub* 6 en volgende, heeft geoordeeld, wijst dit uit dat verwerende partij het motief met betrekking tot de verminderde functionaliteit van de hoogspanningspylonen, ten gevolge van de sluiting van de elektriciteitscentrale op haar grondgebied, en hun vervanging door ondergrondse installaties, heeft verlaten. Dienvolgens werd aangenomen dat het belastingreglement van 28 december 2000 (alleen) verantwoord wordt door de visuele vervuiling door pylonen, wegens het doorbreken van de vrije open ruimte, en door de financiële toestand van de gemeente.

Hetzelfde moet ook gelden voor de bestreden belastingen, die zich niet in het spoor van het “eerste reglement” van 8 november 2008 voegen, maar het belastingreglement van 28 december 2000 navolgen.

10. Het bestaan van de visuele aantasting door dragende verticale constructies of zendmasten die twintig meter of meer boven het maaiveld uitsteken, kan bezwaarlijk betwist worden. Dat bijvoorbeeld hoogspanningsmasten, vanwege hun doorzichtige structuur, “bijna niet waargenomen [worden] in het landschap”, getuigt naar het oordeel van de Raad van State niet van een onbevangen, juiste kijk.

Evenmin wordt het bestaan van de visuele aantasting in het gedrang gebracht door te doen gelden dat de pylonen een nut hebben en geen nieuw verschijnsel zijn. Ook de omstandigheid dat de hinder die de pylonen veroorzaken geen “in geld uitdrukbare kosten ten laste van de gemeente” zou meebrengen, is niet van aard om de realiteit van de hinder tegen te spreken, noch een beletsel voor een compensatie van de hinder door een belasting.

11. Waar in de bestreden belastingreglementen naar de financiële toestand of begrotingsnoodwendigheden van de gemeente verwezen wordt, brengen ze het motief van de financiële behoefte van de verwerende partij zelfs uitdrukkelijk ter sprake.

In zoverre verzoekster die behoefte in de verzoekschriften lijkt te betwifelen of tracht te minimaliseren, wordt vastgesteld dat zij dit in de onderscheiden laatste memories niet meer doet, niettegenstaande het in het auditorsverslag onwaarschijnlijk wordt genoemd dat een financiële behoefte zou ontbreken. Overigens geeft verzoekster zelf in de memories van wederantwoord toe dat “redelijkerwijze” “nog [zou] kunnen worden aangenomen dat enerzijds de sluiting van de centrale van Schelle een vermindering van de fiscale opbrengsten heeft

teweeggebracht en dat anderzijds daaruit volgend een financiële noodsituatie de heffing van een nieuwe belasting heeft genoodzaakt”.

Deze financiële noodsituatie waaraan de nieuwe belasting tegemoet dient te komen, is, volledigheidshalve, niet minder reëel omdat zij vooral het gevolg zou zijn van “een toevallige en eenmalige gebeurtenis, m.n. de sluiting van de elektriciteitscentrale”.

12. Uit het voorgaande volgt dat de verwerende partij heeft gemeend, gelet op haar financiële toestand, welbepaald de eigenaars van dragende verticale constructies en zendmasten te moeten belasten omdat die constructies en zendmasten een ernstige vorm van visuele vervuiling betekenen wegens het doorbreken van de vrije open ruimte.

Het bederf van de vrije open ruimte door dragende verticale constructies en zendmasten, is een motief dat redelijkerwijze kan verantwoorden dat met het oog op de financiering van de algemene dienstverlening een specifieke bijdrageplicht ten laste van de eigenaars ervan wordt ingesteld. De bestreden belasting, die het ingevoerde onderscheid in de bijdrageplicht op grond van dat motief verantwoordt, streeft een fiscaal doel na. Het bestaan van dat fiscaal motief en doel wordt niet tegengesproken door de eventuele niet-fiscale neveneffecten van de belasting.

13. Het middel toont niet aan dat de bestreden belastingreglementen duidelijke en draagkrachtige motieven ontberen. Het middel is ongegrond.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

14. In haar verzoekschriften leidt verzoekster een tweede middel af uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, het rechtszekerheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel.

In een *eerste onderdeel* wordt bekritiseerd dat het aangevochten reglement alleen een belasting heft op dragende verticale constructies of zendmasten met een hoogte van minimaal twintig meter boven het maaiveld, maar gebouwen van die hoogte of constructies die niet als dragend kunnen worden beschouwd, of

constructies van geringere hoogte onbelast laat. Aldus zouden vergelijkbare categorieën van constructies zonder redelijke verantwoording anders behandeld worden en wordt, bijgevolg, verzoekster gediscrimineerd, gelet op het feit dat het uitsluitend doel van de belasting er kennelijk in bestaat de financiële toestand van de gemeente te regulariseren.

Een *tweede onderdeel* noemt het, bij gebreke aan een definitie van de term “dragend”, onduidelijk voor welke constructies de belasting verschuldigd is. Ook de vermelding “individuele” en “op zichzelf staande” in de definitie van het begrip “verticale constructie” maken dit begrip volstrekt onduidelijk, des te meer nu een hoogspanningspyloon deel uitmaakt van een hoogspanningslijn en dus niet op zichzelf staat en individueel is. Nochtans vereisen het rechtszekerheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel dat het door een overheid vastgesteld reglement “duidelijk is minstens wat zijn toepassingsgebied betreft”.

Luidens een *derde onderdeel* is het aangevochten reglement uitsluitend ingegeven door de financiële toestand van de gemeente en treft het niettemin slechts de eigenaars van dragende verticale constructies of zendmasten van meer dan twintig meter boven het maaiveld. De verwerende partij heeft bij het aanwenden van het differentiatie criterium geen rekening gehouden met de aard van de ingevoerde belasting; vermits ze uitsluitend om budgettaire reden is ingesteld, dient de belasting een algemene belasting te zijn.

15. In de onderscheiden memories van wederantwoord voert verzoekster met betrekking tot het eerste onderdeel nog aan dat verwerende partij niet verklaart “waarom er geen sprake is van discriminatie ten opzichte van andere categorieën van infrastructuur of constructies die eveneens ‘maatschappelijke vervuiling’ met zich kunnen brengen”. Aangaande het tweede onderdeel merkt zij op dat pylonen een accessorium zijn van een hoogspanningslijn, dat zij dienen voor het dragen van de hoogspanningsgeleiders en aldus niet als individuele of op zichzelf staande constructie dienst doen. Wat het derde onderdeel betreft is het volgens verzoekster duidelijk dat slechts de eigenaars van de betrokken constructies het gat in de gemeentekas moeten vullen en niet alle eigenaars van alle constructies en gebouwen op het grondgebied van de gemeente.

Beoordeling

16. Zoals gezien is de reden om de besproken belastingen slechts aan de eigenaars van dragende verticale constructies of zendmasten met een hoogte van minimaal twintig meter boven het maaiveld op te leggen pylonen, dat die constructies en zendmasten een ernstige vorm van visuele vervuiling en van het doorbreken van het landschap veroorzaken. Het motief en doel van de belasting in acht genomen, kon de verwerende partij, zonder de grenzen van de redelijkheid te buiten te gaan, voorzien in de objectieve maatstaf van een hoogte van tenminste twintig meter, om te bepalen of een dragende verticale constructie of zendmast het bedoelde landschapsbederf meebrengt en dus tot de belastingheffing aanleiding dient te geven.

Aldus viseert de belasting zonder onderscheid alle draagstructuren en zendmasten van minstens twintig meter hoogte. Dat ze niet ook op gebouwen van minstens twintig meter hoogte toepasselijk is, laat zich verklaren door hun verschillende vormgeving en daardoor hun verschillende impact op de open ruimte. Verwerende partij heeft terecht kunnen menen dat het om niet-vergelijkbare zaken gaat. Welke andere, niet-belaste constructies van minimaal twintig meter hoogte verzoekster nog meer voor ogen staan als zij beweert dat ze “eveneens ‘maatschappelijke [lees: landschappelijke] vervuiling’ met zich kunnen meebrengen”, wordt door haar niet gespecificeerd - ook niet nadat in het auditorsverslag werd vastgesteld “dat verzoekster niet concreet aantoonde in vergelijking met welke andere (niet dragende) constructies met gelijke of hogere hoogte zij verschillend wordt behandeld”.

In de gegeven omstandigheden komt het eerste onderdeel van het middel ongegrond voor.

17. Blijkens artikel 1 van de bestreden belastingreglementen wordt als een verticale constructie beschouwd: iedere individuele op zichzelf staande verticale structuur, met uitzondering van gebouwen, die opgericht is op het niveau van het maaiveld en die hoofdzakelijk dient als draagstructuur voor onder andere lichtinstallaties, geluidsinstallaties, het transport van energie.

De Raad van State deelt niet de mening van verzoekster dat deze omschrijving zodanig is dat “er totale onzekerheid heerst over het werkelijke toepassingsgebied van [de besluiten]”, met het gevolg dat sommige situaties dreigen

ten onrechte te worden belast. Alleszins zijn de interpretatieproblemen die zij aanbrengt niet van die aard dat ze dat aannemelijk maken. Dat het onduidelijk zou zijn of verzoeksters hoogspanningspylonen onder de definitie vallen omdat ze deel uitmaken van een hoogspanningslijn en dus niet individueel op zichzelf zouden staan, doet verwerende partij terecht af als “vergezocht”. Dat geldt nog meer voor de zwaarigheid die verzoekster uitdrukt in de vraag: “Is een schoorsteen bv. een gebouw of zou deze schoorsteen onder de definitie vallen van de ‘dragende verticale constructie’?”, waarbij datgene wat dan zogezegd gedragen zou worden, de verstookte energie is, onder de vorm van rook.

Ook de vaststelling dat verwerende partij in eerdere belastingreglementen het toepassingsgebied ervan verschillend omschreef en de afleiding van verzoekster daaruit dat verwerende partij “de thans verweten onwettigheid, minstens impliciet, heeft erkend”, wijzen geenszins uit dat de bestreden belastingverordening en niet duidelijk en deugdelijk de belastbare materie definiëren. Het kan er ten hoogste van doen blijken dat de formulering van de éérdere belastingreglementen aan (bijkomende) verfijning toe was.

Het tweede onderdeel is ongegrond.

18. Het derde onderdeel van het middel steunt op de aanname dat de aangevochten reglementen “uitsluitend ingegeven [zijn] door de financiële toestand van de gemeente”.

Uit de bespreking van het eerste middel volgt dat dit foutief is en dat de gedifferentieerde bijdrageplicht waarin de belasting voorziet ook wordt verantwoord door de ernstige landschapsvervuiling die pylonen veroorzaken.

Het derde onderdeel wordt eveneens afgewezen.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

19. Voor het eerst in de memories van wederantwoord voert verzoekster aan dat verwerende partij haar bevoegdheid is te buiten gegaan en de artikelen 41, 162 en 170, § 4, van de Grondwet heeft geschonden, evenals het grondwettelijk beginsel van gemeentelijke en fiscale autonomie, en het artikel 117

van de nieuwe gemeentewet, doordat de bestreden beslissing blijkbaar doelstelling- en beogen die verband houden met welbepaalde aspecten van de ruimtelijke ordening en het leefmilieu die nochtans -impliciet, maar zeker- aan het gemeentelijk belang werden onttrokken door federale en gewestelijke normen, welke normen, samen met de gedetailleerde uitvoeringsbesluiten, een systematisch geheel vormen dat niet verenigbaar is met het uitoefenen door lokale overheden van hun autonome bevoegdheden.

In een breed uitgesponnen betoog zet verzoekster uiteen dat de belastingen eerder worden geheven om een niet-fiscaal doel te bereiken, namelijk dat het landschap niet verder wordt verstoord door verticale dragende constructies en zendmasten, dat ten stelligste betwist wordt dat de belastingdifferentiatie, te weten de aanduiding van de groep belastingplichtigen, (hoofdzakelijk) gebaseerd is op fiscale overwegingen, dat zo de bestreden reglementen al niet tot doel hebben de aanleg van pylonen op het gemeentelijk grondgebied te ontraden, ze tenminste “onvermijdelijk een belangrijke invloed hebben op het beleid inzake de aanleg van het elektrisch netwerk op het grondgebied van de gemeente Schelle en dienvolgens ook op de rondliggende gemeentes”, dat door op die manier “een zekere bevoegdheid in verband met de aanleg van de hoogspanningspylonen uit te oefenen bijwege van haar gemeentelijke fiscaliteit”, verwerende partij zich mengt in het beleid dat de federale en gewestelijke overheden hebben uitgestippeld op basis van hun respectieve bevoegdheden.

20. Verzoekster herhaalt in de laatste memories dat verwerende partij de omvang van de differentiatie slechts kan verantwoorden aan de hand van een niet-fiscaal doel en dat moet worden nagegaan of zij zo doende binnen haar beleidsbevoegdheid blijft, dan wel het beleid doorkruist dat de federale en gewestelijke overheden voeren krachtens hun toegewezen bevoegdheden. In welke mate een gemeente haar fiscale bevoegdheden mag uitoefenen op grond van niet-fiscale overwegingen die federale of gewestelijke bevoegdheden raken, moet volgens verzoekster worden benaderd “in functie van het evenredigheidsbeginsel”. Wat dat betreft meent verzoekster:

“dat de evenredigheid van de weerslag van het gemeentelijk optreden op de uitoefening, door de federale en gewestelijke overheden, van hun bevoegdheden, niet afhankelijk is van de omvang van de gevorderde bedragen. De verzoekende partij zou trouwens bezwaarlijk objectieve studies kunnen voorleggen waaruit zou blijken dat de gevorderde belastingen dermate hoog liggen dat zij de uitoefening van hun respectieve bevoegdheden door de federale en gewestelijke overheden onmogelijk maken.

De enige situatie waarbij een belasting op hoogspanningspylonen het beleid van de federale en gewestelijke overheden niet zou doorkruisen zou men hebben indien de gevorderde bedragen onbeduidend zouden zijn, zodat bezwaarlijk sprake zou kunnen zijn van een inmenging in de federale en gewestelijke regelgevingen.

In casu is er geen sprake van onbeduidende bedragen, wanneer de belasting gevestigd wordt ten bedrage van 1.250 € per jaar per verticale constructie en/of zendmast. Dit bedrag vermenigvuldigd met het aantal pylonen in het land zou de tariefstructuur van het nationaal transmissienet voor elektriciteit aanzienlijk wijzigen.

Bij extrapolatie naar alle gemeenten zou de veralgemeende vestiging van zulk een belasting a rato van 1.250 euro per dragende verticale constructie immers een totale kost van 25.000.000 euro met zich meebrengen”.

Beoordeling

21. Gelet op de artikelen 41, 162 en 170 van de Grondwet beschikken de gemeenten over een grondwettelijk gewaarborgde fiscale autonomie, die hen toelaat om binnen de grenzen van de door de wetgever opgelegde beperkingen en onder controle van de toezichthoudende overheid, gelijk welke materie aan een belasting te onderwerpen.

Van die autonomie gebruik makend, heeft verwerende partij, in de bestreden belastingreglementen, met het oog op de financiering van de algemene dienstverlening een bijdrageplicht ingesteld ten laste van specifiek de eigenaars van dragende verticale constructies en zendmasten omdat die constructies en masten een ernstige vorm van visuele vervuiling betekenen wegens het doorbreken van de vrije open ruimte.

Zoals reeds hiervoor bij de beoordeling van het eerste middel is aangenomen, doet dit blijken van een fiscaal doel -te weten de financiering van de algemene dienstverlening- en een fiscaal motief -namelijk de compensatie van de visuele hinder ten laste van de lokale gemeenschap- van de belastingreglementen. Dit fiscaal doel en motief worden niet ontkracht alleen doordat de belastingen gebeurlijk niet-fiscale neveneffecten hebben.

Dat de bestreden belastingen, zoals verzoekster beweert, vanwege deze mogelijke neveneffecten een invloed uitoefenen op het beleid van de federale en gewestelijke overheden inzake het oprichten en het behoud van hoogspanningspylonen, is dan ook niet *a priori* van aard om de gemeente haar fiscale bevoegdheid ter zake te doen ontzeggen.

22. De zaken zouden zich anders voordoen mocht blijken dat de belastingen als onredelijk of onevenredig hoog te beschouwen zijn of als ze voor de belastingplichtigen een onevenredig groot nadeel zouden veroorzaken. Het zou er kunnen op wijzen dat er niet zozeer sprake is van niet-fiscale neveneffecten, dan wel dat verwerende partij wezenlijk een ander dan een fiscaal doel nastreeft, bestaande in de bestrijding van de visuele vervuiling, inzonderheid door het opleggen van een prohibitieve belasting.

Ook verzoekster is van mening dat, bij interferentie van de fiscale bevoegdheid van de gemeente met federale of gewestelijke bevoegdheden, het evenredigheidsbeginsel als richtsnoer moet worden gebruikt om uit te maken of de gemeente al dan niet haar fiscale bevoegdheid behoudt. Wel vindt zij dat de evenredigheid van de weerslag van de belastingen niet afhankelijk is van de omvang van de gevorderde bedragen, al voegt zij daar dan weer aan toe dat er geen inmenging in de federale en gewestelijke regelingen is in geval van “onbeduidende” belastingbedragen.

Wat daar ook van zij, verzoekster kan er niet van overtuigen dat de belasting die de bestreden verordeningen invoeren -1.250 euro per jaar per verticale constructie of zendmast- haar en het door haar en de hogere overheden gewenste beleid inzake de aanleg van hoogspanninglijnen een disproportioneel nadeel toebrengen en een niet-fiscaal doel doen vermoeden. Eensdeels geeft zij toe dat er geen studies voorhanden zijn die kunnen staven dat de hoogte van de belastingen de uitoefening van de federale en gewestelijke bevoegdheden dwarsboomt en laat zij verstaan dat niet het bedrag van 1.250 euro op zich bezwaarlijk is, maar dit bedrag “vermenigvuldigd met het aantal pylonen in het land”. Anderdeels is hier niet een landelijke belasting aan de orde, maar alleen een belasting op de dragende verticale constructies en zendmasten op het grondgebied van de gemeente Schelle en blijkt een “veralgemeende vestiging van zulk een belasting a rato van 1.250 euro per dragende verticale constructie” niet meer dan een zuivere hypothese.

23. De conclusie is dat de verwerende partij niet een aangelegenheid regelt die aan het gemeentelijk belang onttrokken is. Het blijkt niet dat zij de fiscale bevoegdheid die de Grondwet haar verleent te buiten is gegaan en zich op het bevoegdheidsterrein van de federale overheid of het Vlaamse Gewest heeft begeven.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De zaken A. 155.522/XII-4225, A. 162.515/XII-4454 en A. 175.588/XII-4831 worden gevoegd.

2. De Raad van State verwerpt de beroepen.

2. Verzoekster wordt verwezen in de kosten van de beroepen tot nietigverklaring, begroot op 525 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 31 maart 2011, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Lust,	staatsraad,
Pierre Barra,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silja Doms,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silja Doms

Dierk Verbiest